

[Aksel Larsen.]

det samme, som foretages for Eksempel for et Aktieselskab, naar dettes Omsætning og Fortjeneste ikke mere tillader Forrentning af Aktiekapitalen. Det kan, som vi f. Eks. saa i Tilfældet „Vølund“, være nødvendigt at afskrive en Del af Kapitalen som tabt. Den behøver ikke at være tabt i den Forstand, at Virksomhedens faktiske Værdier er forringet, men i den Forstand, at Virksomhedens Omsætning og Afsætning ikke længere kan forrente hele Kapitalen. Det er denne Situation, som det vi kan kalde „Forretningen Det danske Landbrug“, befinder sig i og længe har befundet sig i, og derfor bør man skride til den forretningsmæssige Disposition, der hedder Afskrivning af saa meget af den investerede Kapital, som ikke længere modsvares af Virksomhedens Afkastnings-evne.

Hvem skal saa bære Tabet ved Afskrivningen? Landbruget som Helhed kan ikke gøre det; det vilde miste sin Egenkapital, ja, denne vilde end ikke slaa til. Den Vej er ikke farbar. Man kunde maaske paaligne Obligationsejerne at bære Tabet, dels ud fra den Betragtning, at det nu er dem, der ligger med Obligationerne, dels fordi det er dem, der har spekuleret med deres Penge i Danmarks Jord og spekuleret forkert; saa maa de tage Konsekvenserne. Der er meget, der taler for dette, men paa den anden Side vil det være nok saa rimeligt, om alle Kapitalister, om alle de, vi kan betegne som Aktionærerne i det kapitalistiske Danmark, er med til at bære Gældsnedskrivningens, altsaa Landbrugs-saneringens Byrde.

Her er vi opmærksomme paa de af Statsministeren saa rigtigt fremdragne Tal paa Formuestigningerne fra Aar til Aar netop under Krisen. Efter Skattevesenets Opgørelser, som Statsministeren har støttet sig til, andrager Stigningen i Formueejernes samlede Formuer gennemsnitlig 200—300 Mill. Kr. om Aaret. Det er Summer hentet ud af Befolkningens Arbejde; det er Udtryk for, at de rige har forstaaet og formaaget at berige sig yderligere under Krisen, medens Folket i øvrigt blev fattigere. Intet vil være mere rimeligt, end om Samfundet i Folkets Navn siger: Disse samfundsskabte Rigdomme, som nogle faa har tilegnet sig ved Spekulation, ved Udbytte, til Dels i Kraft af, at Kriselovgivningen ligefrem skabte Monopol, inddrager Samfundet nu for at anvende dem til den almene Foranstaltning, som en dybtgaaende Gælds-

nedskrivning for Landbrugere og Fiskere og beslægtede Erhverv vil være.

Det er muligt, ja sandsynligt, at selv disse Kæmpesummer ikke vil vise sig at være tilstrækkelige. Men saa maa man gribe til det Middel, som daværende Finansminister Bramsnæs foreslog i 1924 som en Udvej til en Nedbringelse af Statsgælden: man maa paaligne alle Formueejerne en ekstra Formueafgift efter stigende Skala og strækkende sig over saa mange Aar som nødvendigt for at skaffe Midlerne til Gældsnedskrivningen. Denne Forholdsregel er mulig, denne Vej er farbar. Antagelig vil visse af de altid redbonne saakaldte Socialøkonomer, der i slige Tilfælde altid staar til Millionærernes Raadighed, fare frem og bevise — bevise i Gaaseøjne —, at dette vil berøve Produktionen nødvendig og samfundsnyttig Kapital, saa den gaar i Staa. Men det passer ikke. Der røres ved denne Gældsnedskrivning, aldeles ikke ved nogen regulær Kapital, men kun ved visse fiktive Kapitalværdier, ved Papirkapitalen. Paa Papiret er Danmark overkapitaliseret. Landets Erhvervsliv slæber rundt med en Kapitalbyrde, som skal forrentes, skønt den er langt højere end de faktiske Forrentningsmuligheder. Vi foreslaar at skære en god Top af Papirbjergtet, og dette vil ikke skade Erhverv og Produktion, men det vil virke gavnligt.

Denne Forholdsregel er politisk gennemførlig, fordi den er i det aldeles overvældende Folkeflertals Interesse. Kun et Faatal af Landbrugere vil være Modstandere af den, nemlig de, der selv hører til Kapitalisterne. Ellers vil alle Landbrugere, alle Fiskere, alle mindre næringsdrivende, alle Arbejdere være Tilhængere af Gældsnedskrivning, og dette vil sige, at den fornødne politiske Kraft vil støtte den, rende Modstanden over Ende og sikre dens Gennemførelse.

Hvad vil Følgerne blive? Landbruget vil faa rimelige økonomiske Arbejdsvilkaar. En hel Del af de kunstige og prisfordyrende Ordninger vil kunne likvideres. Landbruget vil blive i Stand til at lade alt det Arbejde udføre, der har maattet forsømmes igennem mange Aar, og vil kunne antage den fornødne Arbejdskraft og lønne den anstændigt. Gældsnedskrivningen vil altsaa være den maaske allermost effektive Forholdsregel til Bekæmpelse af Arbejdsløsheden i Danmark. Tillige vil den sætte Landbruget i Stand til at tage fat paa den Omlægning af Driften, som Hensynet til hele Danmarks Folkehusholdning saa bydende fordrer.